

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՐԵԼՑԱՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵԹՎԵՐ

Հարությունյան Կ. Ա.—Մարշալ Բաղրամյան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	7
Բարխուդարյան Վ. Բ., Հարությունյան Ս. Բ.—«Պատմա-քանասիրական հանդեսի» 40 տարին	17
Մուրադյան Պ. Մ.—Անվանի գիտնականը և ջերմ հայրենասերը (Հովսեփ Օրբելու ծննդյան 110-ամյակի առթիվ)	27
Բարսեղյան Հ. Խ.—Գրիգոր Ղափանցյանը լեզվաբան-հայագետ (ծննդյան 110-ամյակի առթիվ)	83

ՀՈՂՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Ներսիսյան Մ. Գ.—Օսմանյան պետության «քաղաքակրթական միսիայի» մասին	41
Հովհաննիսյան Ռիչարդ (ԱՄՆ)—Միացյալ Նահանգներն ու Հայաստանը. մանդատը և սահմանները, 1920 թ. (ոուսերեն)	59
Զրբաշյան Էդ. Մ.—Հայկական մի առակի միջազգային զուգահեռները	71
Ալեքսանյան Ե. Ա.—Իլյա Շավմալաձեի և Հովհաննես Թումանյանի պոեմները (ոուսերեն)	81
Ղարիբջանյան Գ. Բ.—Հայերի կամավորական շարժումը 1914—1915 թթ. և Հովհաննես Թումանյանը	98
Պապոյան Ա. Հ.—Հայերենի ուղղագրության և հարակից հարցերի մասին	99
Մարության Ա. Ա.—Բառային փոխառությունների և լեզվի մաքրության հարցի շուրջ	111
Տերմերկերյան Ռոբեր (Ֆրանսիա)—Բառակերտումը արդի արևմտահայերենում. միջավայր և միջոցներ	119

II

Տեր-Վարդանյան Գ. Հ.—Միարարական շրջանի և միջավայրի հայ գրականությունը (XII—XV դդ.)	127
Տրոյանոս Սպիրոս Ն. (Աթենք)—Լևոն VI-ի մովելները	187
Համբարձումյան Վ. Գ.—Հայերեն աղջիկ քառի ստուգաբանությունը	149
Հովհաննիսյան Լ. Շ.—Բառաքննական դիտարկումներ	153
Իսկանդարյան Ն. Մ.—Նորահայտ ժողովրդական առակներ	159
Պետրոսյան Հ. Լ.—Արցախի խաչքարերի սյուժետային պատկերաքանդակների մի խմբի մեկնաբանության շուրջ (ոուսերեն)	164
Ջաքարյան Մ. Գ.—Բնապաշտությունը Ավ. Խառակյանի «Հիշատակարանում»	172

III

Առաքելյան Բ. Ն.—Հայերեն վիմագրերի Դիվանը	179
Ուլուհոջյան Գաբրիել (Բոլոնիա)—Երեմիա Չելեպի «Զեմնորոյանի մորաբայտ քարտեզը	185
Կառլֆրիդ Հոլմերտ (Մյունխեն)—«Համառոտ ժողովուրմ օրհնացը» իբրև օրհնակ Բյուզանդական օրենսգրքի հայերեն թարգմանության	189
Յոստեն-Ֆրոյ Կատրին (Ստրասբուրգ)—Կիլիկյան առևտուրը XII—XIV դարերում	205
Հարությունյան Ն. Վ.—Նիկողայոս Ադոնցը և ուրարտագիտությունը	215
Ավետիսյան Հ. Մ.—Միտանների և հարևան թագավորությունների քաղաքական դրությունը մ. թ. ա. XIV դարի վերջում—XIII դարի առաջին կեսին	225
Խանգալյան Է. Վ.—Քրմի դամբարան Մեծամորում	239
Թումանյան Գ. Ս.—Աշտարակի խոջաբաղերի ու թրոնգեղարյան դամբարանները	249

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Մուրադյան Գ. Ս.—Մովսես Խորենացու «Պատմության» Գ գրքի կա գլխի վերջավորությունը	268
---	-----

ՀԱՊԱՐԱՎՈՒՄՆԵՐ

Մորանյան Պ. Ա.—Հայաստանի պատմության նորահայտ «Ժամանակագրություն» .	289
Կարապետյան Մ. Մ.—Եփրեմ Սեբեղ արևմտահայտության 1829—1830 թթ. գաղթի մասին	285

ԳԻՏԱԿԱՆ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ

Ն. Դ.—ՀՀ ԳԱ Ակադեմիայի նախագահությունը նշեց «Պատմա-բանասիրական հանդեսի» 40-ամյակը	295
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

ЮБИЛЕЙНЫЕ ДАТЫ

Արտյունյան Կ. Ա.—Մարշալ Բագրամյան (կ 100-լетію со дня рождения) . . .	7
Բարխударյան Վ. Բ., Արտյունյան Ս. Բ.—«Историко-филологическому журналу» 40 лет	17
Մուրադյան Ս. Մ.—Выдающийся ученый и пламенный патриот (к 110-летию со дня рождения Иосифа Орбели)	27
Բարսեղյան Օ. Խ. — Григор Капанцян — языковед-арменист (к 110-летию со дня рождения)	33

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

Ներսիսյան Մ. Գ.—О «цивилизаторской миссии» Османского государства .	41
Օվաննիսյան Րիչարդ (ՄՄԱ)—Соединенные Штаты Америки и Армения: мандат и границы, 1920 г. (на русском языке)	59
Ժառնիսյան Էդ. Մ.—Международные параллели одной армянской басни .	71
Ալեքսանյան Է. Ա.—Поэмы Ильи Чавчавадзе и Ованеса Туманяна (на русском языке)	81
Դարիբճեղյան Դ. Բ.—Добровольческое движение армян в 1914—1915 гг. и Ованес Туманян	93
Սաթյան Ա. Ա.—Об армянском правописании и связанных с этим вопросах .	99
Մարտյան Ա. Ա.—К вопросу о заимствованиях слов и чистоте языка .	111
Թերմերկերյան Րոբեր (Ֆրանսիա)—Словообразование в современном западноармянском: среда и средства	119

II

Թեր-Վարդանյան Դ. Ա.—Армянская литература униатской эпохи и среды (XII—XV вв.)	127
Դրոյան Տիրոս Ն. (Ափին)—Новеллы Льва VI	137
Ամբարձումյան Վ. Դ.—Этимология армянского слова <i>աչիկ</i>	149
Օգանեսյան Լ. Մ.—Лексикологические наблюдения	153
Իսկանդարյան Ն. Մ.—Нововыявленные народные басни	159
Սետրոսյան Դ. Լ.—К интерпретации группы сюжетных рельефов на хачкарах Арцаха (на русском языке)	164
Զաքարյան Մ. Դ.—Пантеизм в «Дневнике» Ав. Исаакяна	172

III

Արաքելյան Բ. Ն.—Диван армянских лапидарных надписей	179
Սաղոմոնյան Գաբրիել (Բոլոնիա)—Новонайденная карта Ерени Чалспи Кеомурджяна	185
Կաуֆհոլդ Գուբերտ (Մյունխեն)—«Краткий свод законов» — образец армянского перевода византийского права	189
Օտտեն-Ֆրու Կատրин (Տրասբուրգ)—Киликийская торговля в XII—XIV веках	205
Արտյունյան Ն. Վ.—Николай Адонц и урартоведение	215

<i>Аветисян Г. М.</i> —Политическое положение Митанни и соседних царств в конце XIV—первой половине XIII вв. до н. э.	225
<i>Ханзидян Э. В.</i> —Погребение жреца в Месагоре	239
<i>Туминян Г. С.</i> —Позднебронзовые погребения местности Ходжабагер в Аштараке	249

ДИСКУССИИ

<i>Мурадян Г. С.</i> —Концовка 61-й главы III книги «Истории» Мовсеса Хоренаци	263
--	-----

ПУБЛИКАЦИИ

<i>Чошян П. А.</i> —Нововыявленная «Хроника» истории Армении	269
<i>Карипетян М. М.</i> —Епрем Сет о переселении западных армян в 1829—1830 гг.	283

НАУЧНАЯ ИНФОРМАЦИЯ

<i>И. Д.</i> —Президиум НАН Армении отметил 40-летие «Историко-филологического журнала»	295
---	-----

CONTENTS

JUBILIAN DATES

<i>Haroutunian K. A.</i> — Marshal Baghratian (to his birth centenary)	7
<i>Barkhudarian V. B., Haroutunian S. B.</i> — 40 Years of the „Patma-Banasirakan Handes“	17
<i>Muradian P. M.</i> — The Outstanding Scientist and the Ardent Patriot (to Hovsep Orbeli's 110th birth anniversary)	27
<i>Barseghian H. Kh.</i> — Grigor Ghapanisian, Linguist and Armenologist (to his 110th birth anniversary)	33

ARTICLES AND REPORTS

I

<i>Nersissian M. G.</i> — On the „Civilization Mission“ of the Ottoman Government	41
<i>Hovannissian Richard</i> (USA) — The United States of America and Armenia: the Mandate and the Borders In 1920 (in Russian)	59
<i>Jerbashian Ed. M.</i> — International Parallels of an Armenian Fable	71
<i>Alexanian E. A.</i> — Poems of Ilya Chavchavadze and Hovhannes Tumanian (in Russian)	81
<i>Gharibjanian G. B.</i> — Voluntary Movement of the Armenians in 1914—1915 and Hovhannes Tumanian	93
<i>Papolian A. H.</i> — On Armenian Spelling and Relevant Questions	99
<i>Marutian A. A.</i> — On Word Borrowings and Language Purity	111
<i>Termerkerian Rober</i> (France) — Word Formation in Modern Western Armenian: Environment and Means	119

II

<i>Ter-Vardanian G. H.</i> — The Armenian Literature of the Unlaid Era and Environment (12th—15th)	127
<i>Troyanos Spiros N.</i> (Athens) — Novels of Lev the Sixth	137
<i>Hambartsumian V. G.</i> — The Etymology of the Armenian Word „Akhchik“	149
<i>Hovhannissian L. Sh.</i> — Lexicological Observations	153
<i>Iskandarian N. M.</i> — The Newly-discovered Armenian Fables	159

<i>Petrosian H. L.</i> — On the Interpretation of a Group of Plot Reliefs on Artsakh Cross-stones (in Russian)	164
<i>Zakarian M. G.</i> — The Pantheism in Av. Issahakian's „Diary”	172

III

<i>Arakelian B. N.</i> — The Divan of the Armenian Lapidary Inscriptions	179
<i>Uluhojian Gabriella</i> (Bologna) — The Newly-found Map by Yeremia Chelept Keomurchian	185
<i>Kaufhold Hubert</i> (Munich) — «Համառոտ ծագողովման օրինակ» as an Example of the Armenian Translation of Byzantine Law	189
<i>Otten-Froux Catherine</i> (Strasbourg) — The Cilician Commerce in the 12th—14th centuries	205
<i>Haroutyan N. V.</i> — Nikoghayos Adonts and Urartology	215
<i>Avetissian G. M.</i> — The Political Situation of Mitanni and Neighbouring Kingdoms in late 14th century and in early 13th century B. C.	225
<i>Khanzadjan E. V.</i> — A Burial of a Priest in Metsamor	239
<i>Tumanian G. S.</i> — Late Bronze Age Burials in Khojabagher in Ashtarak	249

DISCUSSIONS

<i>Muradian G. S.</i> — Ending of Chapter 61 of Book III of Movses Khorenatsi's „History”	263
---	-----

PUBLICATIONS

<i>Chobanian P. A.</i> — A Newly-discovered „Chronicle” of the History of Armenia	269
<i>Karapetian M. M.</i> — Yeprem Set on the Migration of the Western Armenians in 1829—1830	285

SCIENTIFIC INFORMATION

<i>N. D.</i> — The Presidium of NAS of Armenia Celebrated the 40th Anniversary of the „Palma-Banasirakan Handies”	295
---	-----